

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11CoCsp/15/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7120211605
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7120211605.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu: A. A., nar. X.X.XXXX, bytom B. XX/X, C., zast. Mgr. Marcelom Kandrikom, advokátom so sídlom Sládkovičova 8, Prešov, proti žalovanému: D. E. F., G.; H. I.: D., G., H. H. J. I. X, F., K.: XX XXX XXX, zast. Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava, IČO: 53 255 739, o zaplatenie 5.877,21 € s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 26.10.2022, č.k. 42Csp/289/2020-374

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e:

1. Okresný súd Košice I (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom zo dňa 26.10.2022, č.k. 42Csp/289/2020-374 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.877,21 € s 5 % úrokmi z omeškania ročne zo sumy 2.332,24 € od 10.4.2020 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalovanému, o výške ktorej si vymienil rozhodnúť po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením (II.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 2.332,24 € s prísl. (po zmene žaloby, pripustenej uznesením zo dňa 4.5.2022, č.k. 42Csp/289/2020-216, žiadal o zaplatenie sumy 5.877,21 €), titulom vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že v postavení dlžníka uzavrel s právnym predchodcom žalovaného L. M. N., G. dňa 27.2.2014 zmluvu o poskytnutí pôžičky na bývanie (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej mu veriteľ poskytol peňažnú pôžičku v sume 20.000,- €, ktorú sa zaviazal splácať v dohodnutých mesačných splátkach vo výške 322,27 €, v počte 120 splátok. Žalobca postupne poukázal právnemu predchodcovi žalovaného 72 splátok v celkovej sume 22.332,24 €, z ktorej sa žalobou domáhal vrátenia sumy 2.332,24 €, po zmene žaloby sumy 5.877,21 €, ktorú zaplatil nad rámec poskytnutej istiny úveru (2.332,24 €), resp. bez platného právneho titulu (splátky vo výške 322,27 € počnúc 15.3.2021 do 17.1.2022) argumentujúc tým, že v zmluve nie je uvedený termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, absentuje údaj o vnútornom členení jednotlivých splátok ako aj predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN), a preto je potrebné zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov podľa ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“). Poukázal na okolnosti, ktoré predchádzali podpísaniu zmluvy o úvere, že nikto od neho nežiadal žiadne potvrdenia, údaje o príjmoch, informácie o nákladoch, iných záväzkoch, počte vyživovaných osôb, odvodovom zaťažení, alebo predloženie kópie daňového priznania a pod., čísla uvedené v zmluve, ktoré mali deklarovať príjem z podnikania alebo

základ dane, žalobca ani slovne sprostredkovateľke úveru nikdy neuviedol. Pred podpísaním zmluvy sa dostavil do kancelárie sprostredkovateľky G. M., ktorá celý úver vybavovala, pripravovala dokumentáciu a za veriteľa ako jeho splnomocnený zástupca zmluvu aj podpísala a žalobca bez ďalšieho pristúpil k podpísaniu zmluvy. Žalobca mal za to, že právny predchodca žalovaného hrubo porušil svoje povinnosti ustanovené v § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a aj z tohto dôvodu je potrebné zmluvu považovať za bezúročnú a bez poplatkov a zaviazat' žalovaného k vydaniu bezdôvodného obohatenia v zmysle žalobného petitu. K žalobe žalobca pripojil odpoveď Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 19.3.2020 na jeho žiadosť o posúdenie zmluvy zo dňa 27.2.2014, v ktorej sa konštatuje, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, nakoľko v zmluve absentuje výška, počet a termíny splátok, úrokov a iných poplatkov, ďalej predpoklady použité pre výpočet RPMN a doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

3. Súd prvej inštancie aplikoval na vec ustanovenia § 52 ods. 1 až 4, § 451 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „OZ“), § 54a OZ v znení účinnom od 5.12.2018, § 1 ods. 2, § 2, § 7 ods. 1 a 2, § 9 ods. 1, § 9 ods. 2 písm. f), j) a k), § 11 ods. 1 písm. a), b), c), d) a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a posúdil zmluvu o poskytnutí pôžičky na bývanie, ktorú dňa 27.2.2014 uzavreli žalobca s právnym predchodcom žalovaného, ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorá podlieha režimu zákona č. 129/2010 Z.z. a Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zmluva obsahuje zákonné náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k), f) a g) zákona č. 129/2010 Z.z. Poukázal na to, že nie je potrebné od dodávateľov žiadať, aby v zmluvách uvádzali rozpis (členenie) jednotlivých splátok, pričom odkázal na rozhodnutia zaoberajúce sa touto otázkou, napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/56/2018, 4Cdo/65/2018, 5Cdo/132/2017, 3Cdo/45/2018, 7Cdo/98/2018, 6Cdo/113/2018, 7Cdo/112/2019, 5Cdo/22/2019, 5Cdo/56/2020, 7Cdo/101/2018, 7Cdo/112/2019, 7Cdo/174/2019 a ďalšie. Táto problematika bola tiež predmetom posudzovania zo strany Súdneho dvora EÚ (vo veci C - 42/15 Home Credit Slovakia proti Kláre Biróovej, tiež C - 331/18 TE proti Pohotovosť, s.r.o.), ako aj Ústavného súdu SR (napr. I. ÚS 44/2020). Podľa záveru súdu prvej inštancie predpoklady pre výpočet RPMN sú obsiahnuté v zmluve a zároveň vyplývajú z prílohy zákona o spotrebiteľských úveroch. Rovnako doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru sú uvedené v zmluve dostatočne a určito. Spotrebiteľ mal možnosť dojednať si poistenie a aj uzatvoriť zmluvu bez poistenia, teda v tomto prípade poistenie nevstupuje do výpočtu RPMN, ktorá podľa posúdenia súdu prvej inštancie bola stanovená správne. Žalobca ako priemerný spotrebiteľ po riadnom oboznámení sa s obsahom zmluvy si musel byť vedomý toho, že poistenie môže v rámci zmluvy o úvere dojednať, ale zároveň tak urobiť nemusí, keďže uzavretie poistenia nebolo podmienkou uzavretia zmluvy o úvere. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal preukázať, že právny predchodca žalovaného v predkontraktačnom procese hrubo porušil povinnosti, ktoré mu ukladá ust. § 7 zákona č. 129/2010 Z.z., a preto v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti sa podľa § 11 ods. 2 tretia veta zákona č. 129/2010 Z.z. považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Súd mal za to, že v danom prípade veriteľ preukázateľne porušil povinnosť lustrovať žalobcu v príslušných registroch pred uzatvorením zmluvy, keďže tak urobil až nasledujúci deň po uzatvorení zmluvy (28.2.2014). Z tohto dôvodu boli naplnené podmienky pre aplikáciu sankcie za hrubé porušenie povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., a teda poskytnutý spotrebiteľský úver je nutné aj z tohto dôvodu považovať za bezúročný a bez poplatkov. Vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru bol žalobca podľa úvahy súdu prvej inštancie povinný zaplatiť žalovanému na splnenie jeho úverového záväzku len sumu zodpovedajúcu istine poskytnutého úveru a nad rámec zaplatenej úverovej istiny je založený nárok spotrebiteľa (žalobcu) na vydanie bezdôvodného obohatenia. Výšku bezdôvodného obohatenia vyčíslil žalobcom žalovaný nepoprel (nebola sporná), a preto sa s ňou súd prvej inštancie stotožnil a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu vo výške uvedenej vo výroku I. rozsudku. Z dôvodu omeškania žalovaného s plnením peňažného záväzku, súd s použitím ust. § 517 OZ priznal žalobcovi tiež úroky z omeškania v súlade s § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013 v sadzbe 5 % ročne zo sumy 2.332,24 € od 10.4.2020 do zaplatenia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania, nakoľko bol v konaní v celom rozsahu úspešný.

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP a navrhol, aby ho odvolací súd zmenil tak, že žalobu zamietne a prizná mu nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu, prípadne rozsudok zruší a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žalovaný sa nestotožnil s právnym posúdením veci a interpretáciou ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. podanej súdom prvej inštancie. Citoval znenie tohto ustanovenia, z ktorého mu vyplynulo, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z vyššie uvedených spôsobov podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., t.j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo s prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu (aspoň) jedným zo spôsobov uvedených v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. (pričom mal za to, že tak tomu bolo v danom prípade), potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností, resp. nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu povinností veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., nakoľko zákonodarca v právnej norme uviedol slovo „alebo“. Ide o výrokovú spojku (disjunkciu), ktorá v právnej logike predstavuje vylučovací vzťah dvoch hypotéz. Podľa žalovaného z bodov I. a II. zmluvy vyplýva, že jeho právny predchodca už v čase podpisu zmluvy disponoval nasledovnými informáciami, ktorých správnosť potvrdil žalobca vlastnoručným podpisom, a to: Informácie o rodinných pomeroch (rozvedený; počet vyživovaných osôb); Informácie o príjmoch (fyzická osoba - podnikateľ - zamestnaný od 2/1995; príjem z podnikania a inej zárobkovej činnosti za min. rok: 32.814 eur; základ dane za min. rok: 15.418 eur); Informácie o výdavkoch (bývanie vlastné; zrážky zo mzdy; celková výška mesačných splátok: 48 eur). Aj napriek tomu, že jeho právny predchodca v čase podpisu zmluvy disponoval dostatkom informácií potrebnými pre uzatvorenie zmluvy, overil si splátky iných úverov aj dopytom do Nebankového registra klientskych informácií (NRKI). Žalovaný podozrel v tejto súvislosti, že uzatvorenie zmluvy neznamena, že úver bude klientovi automaticky poskytnutý. Ako vyplýva zo samotnej zmluvy, úver bude poskytnutý do 10 dní, ak klient splní všetky podmienky na jej poskytnutie, pričom jednou z podmienok je aj nahliadnutie do príslušnej databázy. Poukázal na to, že úver bol poskytnutý až dňa 4.3.2014, a to po vyhodnotení všetkých údajov a po overení splnenia odkladacích podmienok ustanovených v čl. VIII bod 3.2 zmluvy. S poukazom na uvedené žalovaný zastával názor, že už v čase uzatvorenia zmluvy mal jeho právny predchodca dostatočné informácie o príjmoch, výdavkoch, rodinných pomeroch žalobcu, ako aj o splátkach iných úverov, čo vylučuje záver o hrubom porušení povinnosti právneho predchodcu žalovaného. Na podporu svojho názoru citoval závery z rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6CoCsp/16/2022 zo dňa 28.6.2022. Žalovaný mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam aj v otázke protiprávnosti konania žalobcu v čase poskytnutia úveru, napĺňajúceho znaky úverového podvodu podľa ust. § 222 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon. Podľa názoru žalovaného závažné protiprávne konanie žalobcu vyplývalo z výpovede svedkyne C. C. citovanej v bode 9 odôvodnenia napadnutého rozsudku, z ktorej vyplýva, že žalobca nielen že participoval na predložení falošného potvrdenia o výške daňovej povinnosti SZČO, ale v súčinnosti s pani M. spáchal úverový podvod, pričom za jej spoluúčasť jej dal polovicu získaných finančných prostriedkov. Svedkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že celý úver nakoniec splácala a vyplatila sama, pretože nechcela, aby žalobca ako jej partner mal problém. Z uvedeného podľa žalovaného vyplýva, že žalobca nie je aktívne legitimovaným subjektom v prejednávanej spore, keďže poskytnutý úver nesplácal, „nebol tým, kto poukazoval úhrady na účet žalovaného, čo znamená, že nešlo o jeho finančné prostriedky a nesvedčí mu tak právo žiadať od žalovaného vydanie bezdôvodného obohatenia“. Nakoľko súd zaviazal žalovaného zaplatiť bezdôvodné obohatenie osobe, ktorá žalovanému nič neuhradila, došlo tým podľa názoru odvolateľa k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

12. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného nesúhlasil s výkladom ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. prezentovaným žalovaným, v zmysle ktorého pre naplnenie odbornej starostlivosti veriteľa pri skúmaní bonity klienta postačuje, ak tento vykoná aspoň jedným zo spôsobov vymedzených v § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. Podľa názoru žalobcu takýto výklad nezodpovedá gramatickému ani logickému výkladu uvedeného ust., podľa ktorého spojka „alebo“ v danom prípade je logická disjunkcia - výroková spojka, podľa ktorej hodnota je pravda práve vtedy, keď aspoň jeden zo vstupných operandov je pravda. Dva výroky spojené disjunkciou tvoria výrok, ktorý je pravdivý práve vtedy, ak je pravdivý aspoň jeden zo spájaných výrokov; disjunkcia prázdnej množiny (výrokov) sa považuje za nepravdivý výrok. Ďalej žalobca citoval znenie ust. § 11 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať

spotrebiteľský úver. Z uvedeného ustanovenia podľa žalobcu vyplýva, že na naplnenie dispozície právnej normy postačuje splnenie aspoň jednej z hypotéz, t.j. buď je to absencia akýchkoľvek údajov o klientovi alebo je to nenahliadnutie do príslušnej databázy. V danom prípade veriteľ vychádzal z absolútne nepravdivých údajov o jeho príjmoch, bez vymedzenia jeho výdavkov alebo počtu vyživovaných osôb a taktiež ani len nenahliadol do príslušnej databázy v čase pred uzatvorením zmluvy. Toto nahliadnutie sa uskutočnilo až nasledujúci deň po podpísaní zmluvy, t.j. dňa 28.2.2014 o 10:29:34, z čoho vyplýva, že pred podpísaním zmluvy právny predchodca žalovaného nemal žiaden výstup z akejkoľvek databázy k dispozícii. Z výpovede svedkyne p. C. na pojednávaní dňa 1.10.2021 vyplynulo, že podklady k schváleniu úveru pripravovala p. M., ktorej žalobca predložil občiansky preukaz a nič iné. Pani M. nekládla žalobcovi pred podpísaním žiadne otázky, pričom zabezpečila aj potvrdenie o výške daňovej povinnosti SZČO, ktoré bolo sfaľšované, čo vyplýva aj z vyjadrenia daňového úradu. Žalobca poukázal na to, že sprostredkovateľka úveru G. M. je obžalovaná v trestnom konaní prebiehajúcim na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 4Tk/1/2021 v súvislosti s pokračovacím zločinom úverového podvodu spáchaného formou organizovanej skupiny, K. Kaľavská v uvedenom trestnom konaní má postavenie svedka, pričom súčasťou trestného spisu sú aj záznamy o zadržení viacerých pečiatok daňového úradu, o čom by mal mať žalovaný vedomosť. Za nekorektné, neslušné a vyslovene neprofesionálne, v rozpore so zásadou prezumpcie neviny, považoval žalobca jeho označenie bez jediného dôkazu zo strany žalovaného za toho, kto mal predložiť falošné potvrdenie o výške vlastnej daňovej povinnosti a zároveň, že sa mal dopustiť trestného činu. V súvislosti s námietkou žalovaného o nedostatku jeho aktívnej legitímácie žalobca opätovne zdôraznil, že predmetom sporu je vydanie plnenia podľa zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je platná a účinná a v dôsledku porušenia zákonných povinností veriteľa je žalobca oprávnený žiadať vrátenie plnení zo zmluvy nad rámec poskytnutej istiny. Citoval znenie ust. § 534 OZ, podľa ktorého kto sa s dlžníkom dohodne, že splní jeho záväzok voči jeho veriteľovi, má voči dlžníkovi povinnosť poskytovať plnenie jeho veriteľovi. Veriteľovi z toho však priame právo nevznikne. Žalobca konštatoval, že v tomto ust. zákon umožňuje po dohode s dlžníkom aj prevzatie plnenia zo záväzku tak, že tretia osoba sa s dlžníkom dohodne, že zaňho splní jeho záväzok. Táto zmena nemá za následok zmenu v subjektoch záväzku. Dohodou o prevzatí plnenia sa nemenia subjekty pôvodného záväzkového vzťahu (dlžník a veriteľ) a nemenia sa ani ich práva a povinnosti. Veriteľ nie je účastníkom dohody, a preto mu z nej žiadne priame práva ani povinnosti voči tretej osobe nevyplývajú. Vzhľadom na uvedené dôvody žalobca považoval odvolanie žalovaného za nedôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za zákonný a vecne správny a navrhol ho preto potvrdiť a priznať mu právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Žalovaný v odvolacej replike k vyjadreniu žalobcu uviedol, že jeho cieľom nie je očierňovať žalobcu, no nakoľko žalobca vo svojich tvrdeniach poukazoval na to, že žalovaný predložil sfaľšované potvrdenie o výške daňovej povinnosti, bolo podľa žalovaného potrebné poukázať na úlohu, akú zohral žalobca v procese uzatvárania zmluvy ako aj v procese overovania jeho bonity. Žalobca vedome potvrdil podpisom správnosť údajov z potvrdenia o výške daňovej povinnosti, a preto na strane žalovaného nebol žiaden dôvod spochybňovať pravosť tejto listiny. Z tvrdenia priateľky žalobcu tiež vyplýva, že tento vylákal úver od žalovaného spolu so sprostredkovateľom úveru nielen za cenu potvrdenia nesprávnych údajov, ale dokonca za cenu jednej polovice úveru, ktorú mal vyplatiť sprostredkovateľovi. Žalovaný vyjadril presvedčenie, že už len táto skutočnosť oprávňuje súd, aby žalobu zamietol v zmysle § 5 CSP, nakoľko žaloba žalobcu, ktorý konal ako konal, celkom zjavne slúži na zneužitie práva. Podľa žalovaného rozsudok súdu prvej inštancie je vydaný v absolútnom rozpore so zásadou „nemo turpitudinem suam allegare potest“ (nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania). Žalovaný zotrval na podanom odvolaní zo dňa 15.12.2022.

6. Žalobca v odvolacej duplike nesúhlasil s jeho tvrdením žalovaného, že mal vedome svojím podpisom potvrdzovať správnosť údajov z potvrdenia o výške daňovej povinnosti, nakoľko záver o tom, že pred podpísaním mal čítať úverovú zmluvu, z dokazovania nevyplýva. Práve naopak, z dokazovania vyplynulo, že zmluvu nečítal a nič okrem občianskeho preukazu od neho sprostredkovateľka úveru nepožadovala, ktorá zabezpečovala výpis z NRKI až po uzavretí zmluvy, čo predstavuje hrubé porušenie zákonných povinností veriteľa. Žalobca poukázal na to, že zmluva obsahuje absolútne nepravdivé údaje o jeho príjmoch bez vymedzenia jeho výdavkov alebo počtu vyživovaných osôb a taktiež bez nahliadnutia do príslušnej databázy v čase pred uzatvorením zmluvy. V závere vyjadrenia žalobca zdôraznil, že žiadne jeho protiprávne konanie, na rozdiel od konania sprostredkovateľa žalovaného, v konaní preukázané nebolo.

7. V podaní zo dňa 14.3.2023 žalovaný zotrval na predchádzajúcich vyjadreniach a poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11CoCsp/18/2021 zo dňa 21.12.2022, z ktorého citoval právny názor: „... pokiaľ žalobcovia pri uzavretí úverovej zmluvy úmyselne poskytli veriteľovi nepravdivé relevantné informácie týkajúce sa ich pomerov a platobnej schopnosti za účelom získania spotrebiteľského úveru, ktorý prekračoval ich finančné možnosti, také konanie je možné považovať za špekulatívne a odporujúce dobrým mravom, ktoré podľa názoru odvolacieho súdu by mohlo vykazovať aj znaky trestného činu a nemožno za nezodpovedné, príp. protiprávne konanie žalobcov sankcionovať veriteľa následkom bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru ani vyvodiť záver o hrubom porušení jeho povinností v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.“.

8. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 a contrario CSP, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a 380 CSP, z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

9. Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

10. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, týkajúci sa skutkových väd rozhodnutia (nesprávnych skutkových zistení), je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP.

13. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením [odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP] je omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

14. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú naplnené a napadnutý rozsudok je vecne správny. Odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie boli nesprávne, nezodpovedajúce tvrdeniam strán a vykonaným dôkazom alebo, aby súd pri svojom rozhodovaní opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré vyplývajú z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán alebo chybné hodnotil vykonané dôkazy alebo spor posúdil podľa nesprávnej právnej normy, nesprávnym spôsobom právnu normu interpretoval, príp. ju inak nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav alebo vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu prejednáwanej veci a aj po právnej stránke spor posúdil správnym spôsobom, pri správnej interpretácii a aplikácii relevantných právnych noriem, v intenciách ktorých v súlade so zákonom a správnym spôsobom vyhodnotil všetky vykonané dôkazy vo vzťahu k uplatnenému nároku podľa ust. § 191 a nasl. CSP. Ani počas odvolacieho

konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Odvolacie námietky žalovaného nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

15. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a na zdôraznenie jeho správnosti aj v kontexte odvolacích námietok žalovaného dopĺňa nasledovné:

16. Žalovaný svojimi odvolacími námietkami nastolil predmetom odvolacieho prieskumu jednak nesprávne právne posúdenie otázky, či veriteľ pri poskytnutí úveru žalobcovi konal s odbornou starostlivosťou podľa ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. a záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle § 11 ods. 2 druhá veta zákona č. 129/2010 Z.z., a jednak otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

17. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

18. Podľa 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

19. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

20. V súvislosti s uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol právny predchodca žalovaného povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalobcu splácať spotrebiteľský úver. Veriteľ v zmysle ust. § 7 a § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poistného plnenia a pod.). Z textu zákona č. 129/2010 Z.z. vyplýva, že informácie pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a ním aj preukázaných, tak aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

21. V danom prípade z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že právny predchodca žalovaného L. M. N., G. v čase pred uzavretím zmluvy o úvere so žalobcom nijakým spôsobom neposudzoval úverovú bonitu spotrebiteľa, hoci to bolo jeho povinnosťou ako poskytovateľa úveru. Nezisťoval výšku príjmu žalobcu ako fyzickej osoby podnikateľa vyžiadanim daňového priznania či už od žalobcu alebo z príslušného daňového úradu, výšku nákladov na zabezpečenie jeho potrieb a vyživovaných osôb, ani nenahliadol do príslušnej databázy alebo registra na účely posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Naopak, v zmluve sú uvedené neúplné alebo

nepravdivé údaje o rodinných a ekonomických pomeroch žalobcu, ktoré žalobca svojím podpisom zmluvy síce potvrdil, ale bez toho, aby si zmluvu prečítal. Taktiež pripojené Potvrdenie o výške daňovej povinnosti SZČO zo dňa 26.2.2014 obsahuje nepravdivé informácie o príjme žalobcu ako daňovníka, je opatrené falošnou pečiatkou, pričom ani nebolo vydané daňovým úradom. Ako vyplýva z Výpisu z registra klientskych informácií zo dňa 28.2.2014, do príslušnej databázy právny predchodca žalovaného nahliadol až deň nasledujúci po uzavretí zmluvy. Žalobca v podanej žalobe aj vo svojej výpovedi pred súdom prvej inštancie uviedol, že sprostredkovateľka úveru pred podpísaním zmluvy od neho žiadne informácie o jeho ekonomickej či rodinnej situácii nevyžadovala, na nič sa nepýtala, žiadala od neho iba doklad totožnosti, po predložení ktorého došlo k podpísaniu zmluvy; žalovaný v konaní žiadnym spôsobom nepreukázal opak.

22. Nemožno akceptovať výklad ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. prezentovaný žalovaným, v zmysle ktorého pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z uvedených spôsobov podľa § 7 ods. 1 uvedeného zákona (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra), spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, pričom ak veriteľ posudzoval bonitu (aspoň) jedným z uvedených spôsobov, nemohlo dôjsť (podľa názoru žalovaného) k hrubému porušeniu povinností.

23. Odvolací súd zastáva názor, že záver o hrubom porušení povinností veriteľa v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. je naplnený už vtedy, ak nie je splnená aspoň jedna z uvedených možností; tieto podmienky musia byť totiž splnené kumulatívne. Prítomnosť vylučovacej spojky „alebo“ v citovanej definícii naznačuje, že pre naplnenie dispozície tejto právnej normy sa vyžaduje, aby veriteľ posudzoval schopnosť spotrebiteľa úver splácať bez zisťovania jeho príjmov a výdavkov alebo bez nahliadnutia do príslušných databáz. To znamená, že pre naplnenie dispozície právnej normy a vyodenie sankcie, ktorú táto právna norma predpokladá, postačuje nesplnenie hoci aj iba jednej jej časti (podmienky). Veriteľ je preto povinný posudzovať schopnosť spotrebiteľa splácať úver s prihliadnutím na údaje o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa. Zároveň musí prihliadať na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, na základe ktorých zistí (iba) to, či spotrebiteľ má aj iné úvery a rozsah ich splácania spotrebiteľom.

24. Výklad ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. predložený žalovaným, by totiž nenaplnil zákonodarcom sledovaný cieľ ochrany spotrebiteľa, nakoľko veriteľ by pre splnenie svojich predzmluvných povinností predložil iba nič nehovoriaci výpis z registra alebo databázy, no zároveň by neboli zistené také ukazovatele (príjmy a výdavky svedčiacie o existujúcej finančnej situácii konkrétneho klienta), na základe ktorých by bolo možné objektívne posúdiť (a overiť) schopnosť spotrebiteľa splácať úver.

25. Nakoľko žalovaný nepreukázal, že by jeho právny predchodca (veriteľ) v predkontrakčnom procese zisťoval príjmy, výdavky a rodinný stav žalobcu a zároveň že nahliadol do príslušnej databázy či registra (k tomu došlo až nasledujúci deň po uzavretí zmluvy), pričom dôkazné bremeno o úplnom a správnom vykonaní (splnení) predzmluvných povinností veriteľa v danom spore bolo na strane žalovaného, nemožno dospieť k inému záveru než k tomu, že veriteľ hrubo porušil povinnosti ustanovené v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., v dôsledku čoho sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

26. Odvolací súd nepovažuje za opodstatnenú ani odvolaciu námietku žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v danom spore odôvodnenú tým, že úver nesplácal žalobca, ale namiesto neho celý úver splatila tretia osoba C. C..

27. K tejto námietke odvolací súd poukazuje na možnosť pristúpenia tretej osoby k záväzku, ktorým sa uľahčuje postavenie dlžníka, upravenú v ust. § 534 OZ, podľa ktorého kto sa s dlžníkom dohodne, že splní jeho záväzok voči jeho veriteľovi, má voči dlžníkovi povinnosť poskytovať plnenie jeho veriteľovi. Veriteľovi z toho však priame právo nevznikne.

28. V zmysle uvedeného ust. tretia osoba (preberateľ – v tomto prípade C. C.) sa zaviazala dlžníkovi, že namiesto neho poskytne veriteľovi plnenie. Na postavení veriteľa uzavretím dohody medzi dlžníkom a treťou osobou sa nič nemení. Tomuto nevzniká právo na plnenie voči tretej osobe. Uzavretie dohody nemusí byť veriteľovi oznámené a o tejto sa ani nemusí dozvedieť. Ide tu o právny vzťah medzi dlžníkom a treťou osobou. Dohoda si nevyžaduje písomnú formu a na rozdiel od prevzatia dlhu (§ 531)

nedochádza k zmene dlžníka a nezvyšuje sa ani počet dlžníkov, ako je tomu pri prevzatí dlhu podľa § 531 ods. 2 OZ alebo pri pristúpení k záväzku podľa § 533 OZ.

29. S poukazom na uvedené dôvody má odvolací súd za to, že aktívne vecne legitimovanou osobou, a teda nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia v danom právnom vzťahu medzi stranami sporu, je žalobca, i keď by splátky na úhradu úverového záväzku namiesto neho veriteľovi platila tretia osoba, v danom prípade K. C.. Táto skutočnosť pre posúdenie existencie vecnej aktívnej legitimácie žalobcu v danom spore nie je relevantná.

30. Zo všetkých uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, vrátane výroku o trovách konania ako závislého výroku.

31. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalobca, na základe čoho mu odvolací súd priznal proti neúspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený

osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).